

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2009-2010

15 MAART 2010

Studiebezoek aan het Onderwijscentrum Brussel

VERSLAG

namens de Commissie voor Onderwijs en Vorming
uitgebracht door mevrouw Elke VAN DEN BRANDT

Hebben aan de werkzaamheden van de Commissie deelgenomen:

Vaste leden: mevrouw Bianca Debaets, voorzitter, de heer Dominiek Lootens-Stael, mevrouw Elke Van den Brandt

Plaatsvervanger: de heer Jef Van Damme

Ander lid: de heer Paul De Ridder

Dames en Heren,

De Commissie voor Onderwijs en Vorming organiseerde op maandag 15 maart 2010 een studiebezoek aan het Onderwijscentrum Brussel, Marcqstraat 16 in 1000 Brussel.

Mevrouw Elke Van den Brandt wordt aangeduid als verslaggever.

Collegevoorzitter Jean-Luc Vanraes dankt de aanwezige parlementsleden voor hun interesse in het Onderwijscentrum Brussel (OCB). De bedoeling van het OCB is de Brusselse Nederlandstalige scholen bij te staan in hun opdracht om kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden. De belangrijkste betrachting voor de kinderen die les volgen in het Brussels Nederlandstalig onderwijs is de eindtermen behalen.

Het OCB bestaat uit medewerkers die de verschillende schoolteams ondersteunen.

Een van de belangrijkste doelstellingen beoogt het verhogen van de professionaliteit van de leerkrachten en het bieden van advies inzake het bevorderen van de interactie tussen ouders - school - buurt.

Het vorige collegelid bevoegd voor onderwijs, de heer Guy Vanhengel, heeft besloten om Taalvaat, Bits², Nascholingscentrum Brussel en het Leermiddelencentrum Brussel samen te brengen in 1 gebouw. Op basis van dit idee is het Onderwijscentrum Brussel ontstaan dat een belangrijke loketfunctie vervult.

1. Toelichting door de heer Piet Vervaecke, coördinator van het Onderwijscentrum Brussel

Het Onderwijscentrum Brussel is sinds 2 jaren gehuisvest in de Marcqstraat.

De beleidsbrief van minister Vanhengel van 2004 vermeldde : “Een optimaal rendement van de verschillende initiatieven kan enkel verzekerd worden door een optimale onderlinge afstemming. Daarom zal de VGC de nodige initiatieven nemen om de verschillende onderwijspartners hun activiteiten concreet op mekaar af te laten stemmen zodat de gezamenlijke doelstelling, met eerbied voor ieders eigenheid en opdrachten, bereikt wordt. Op deze wijze wordt de slagkracht van ons beleid via de verschillende complementaire actoren sterk verhoogd.”

Bij de Rondetafelconferentie in 2007 werden de organisatie en de werking van Taalvaart, Bits², Nascholingscentrum Brussel en het Leermiddelencentrum Brussel doorgelicht. Tijdens deze conferentie werd beslist dat:

- de middelen voor de ondersteuners minimaal behouden blijven,
- de Brusselse ondersteuners opgaan in 1 werking,
- de pedagogische begeleiding versterkt wordt,
- de pedagogische begeleiding zich moet specialiseren voor de taak in Brussel,
- de scholen begeleid moeten worden vanuit een geïntegreerd concept,
- een ondersteuningscentrum/expertisecentrum wordt opgericht.

Op 1 september 2008 werd het Onderwijscentrum Brussel opgericht. Dit nieuwe centrum is een stroomlijning van de ondersteuning die al bestond. Taalvaart, Bits², Nascholingscentrum Brussel en het Leermiddelencentrum Brussel werden samengebracht in 1 gebouw wat de stroomlijning van de werking zal bevorderen.

Daarnaast werd er een functionele samenwerking met Voorrangbeleid Brussel (VVB) opgestart en werden de eerste stappen gezet voor een functionele samenwerking met BROSO.

Bovendien is er ook een nauwe samenwerking met de pedagogische begeleidingsdiensten in de werkingsprocessen.

De heer Sven Gatz, Vlaams parlements lid, stelt de vraag wat deze functionele samenwerking precies inhoudt.

De heer Vervaecke verduidelijkt dat het OCB en het VVB 2 aparte organisaties zijn die vanuit 1 werking ondersteuning bieden aan de scholen.

Momenteel werken er 56 personeelsleden binnen het OCB.

De spreker benadrukt dat er een aantal uitgangspunten zijn die het OCB kenmerken.

- Het OCB is een entiteit binnen de Algemene directie Onderwijs en Vorming met operationele autonomie.
- Het OCB biedt extra ondersteuning op maat en in functie van de Nederlandstalige scholen in Brussel op het vlak van verschillende inhoud: taalbeleid, taalvaardigheidsonderwijs, omgaan met diversiteit, ouder- en buurtbetrokkenheid.
- De integratie van verschillende deskundigheden gebeurt op basis van een vraaggestuurde of aanbodgestuurde werking en op basis van studie en ontwikkeling.
- Het OCB biedt een platform aan in functie van samenwerking en uitwisseling binnen de sector.
- Het OCB heeft een flexibele organisatievorm om te kunnen inspelen op veranderingen.

Commissielid Elke Van den Brandt stelt de vraag welke actoren een belangrijke rol spelen bij de ondersteuning.

De heer Piet Vervaecke licht toe dat de onderwijsondersteuners een belangrijke functie vervullen. De ondersteuner zal in samenspraak met de school onderzoeken wat de verschillende mogelijkheden zijn. Naast de ondersteuner en de school wordt er vaak een beroep gedaan op het lokale gemeenschapscentrum of de lokale verenigingen.

Het OCB werkt zowel vraaggestuurd als aanbodgestuurd. Bij een vraaggestuurde werking stelt de school zelf een vraag aan het OCB. Bij elke vraag die het OCB ontvangt plegen de medewerkers van de pedagogische begeleidingsdienst overleg. Tijdens deze bespreking wordt er een ondersteuner aan de school toegewezen. Samen met de school zal de ondersteuner een traject uitwerken voor maximum 1 jaar. Op het einde van het project wordt er altijd grondig geëvalueerd.

Een voorbeeld van een vraaggestuurde werking is het verzoek om hulp bij het ontwikkelen van aangepaste luistertaken en digitale prentenboeken om talige begrippen te integreren in de computerhoek.

Voor het schooljaar 2009-2010 werden de meeste vragen gesteld voor ondersteuning op het vlak van mondelinge vaardigheden, ouder- en buurtbetrokkenheid, breed evalueren, lees-

vaardigheid, WO, wiskunde, ...

In totaal stelden 93 van de 119 basisscholen een hulpvraag. Deze vragen worden met behulp van Voorrangbeleid Brussel (VBB) opgelost. Voor het Buitengewoon onderwijs wordt er eveneens beroep gedaan op VVB. Dit schooljaar vroegen 5 van de 7 scholen hulp.

Voor de secundaire scholen zal de uitbouw van de geïntegreerde ondersteuning pas in een volgende fase gebeuren. Momenteel krijgen 5 van de 42 secundaire scholen hulp bij de ondersteuning van de ouder- en buurtbetrokkenheid.

Naast de vraaggestuurde werking biedt OCB ook talrijke projecten aan. Zo organiseert OCB directiedagen, praktijkwinkels, intervisiegroepen, vormingsdagen,... enz.

Voor het schooljaar 2009-2010 wordt er in de aanbodgestuurde werking veel aandacht besteed aan de intervisiegroepen. De bedoeling is om bv. leerkrachten die werken met anderstalige nieuwkomers, zo goed mogelijk te ondersteunen.

Daarnaast worden er bijeenkomsten voor gebruikers van Totemtaal, 25 vormingsdagen en 2 sessies voor zorgcoördinatoren over spreekvaardigheid georganiseerd.

Voor het buitengewoon onderwijs worden er basisvormingen georganiseerd voor het middenkader, zijnde de therapeuten.

Tenslotte is er een open aanbod voor het secundair onderwijs dat vooral teamgericht werkt. Er worden 11 vormingen in open aanbod georganiseerd.

De heer Jef Van Damme vraagt of er ook een kennisdatabank wordt opgemaakt waarop alle leerkrachten een beroep kunnen doen.

De heer Vervaecke laat weten dat kennis verzameld wordt maar niet in de vorm van een databank. Binnen de dienst Leermiddelen wordt er materiaal aangeboden. De nadruk ligt bij hen ook op de kennismaking met de stad en de eigenheid van Brussel. Dit is voor niet-Brusselse leerkrachten van groot belang.

Binnen het OCB wordt ook gewerkt aan de studie, ontwikkeling en evaluatie met betrekking tot het onderwijs in een grootstedelijke meertalige context. De vraag- en aanbodgestuurde werking

voedt deze studie en evaluatie. Permanent evalueren is belangrijk in de grootstad Brussel.

Andere projecten binnen het OCB zijn de Dienst Leermiddelen en documentatie, de Zomerschool en Lenteschool, Klas in de Media.

De Dienst Leermiddelen en documentatie ontving in 2009 een 60-tal bezoekers per maand. Er werden gemiddeld 335 items uitgeleend. Deze dienst zal in de toekomst nog verder uitgebreid worden.

In 2009 vond de 4de editie van Zomerschool plaats. Er waren 105 kinderen (19 nationaliteiten) ingeschreven. Samen met 1 voltijdse onderwijs-ondersteuner zorgden 18 vrijwilligers voor het succes van de Zomerschool.

In 2010 werd er voor de 1ste keer een Lenteschool georganiseerd. Er waren 32 kinderen (15 nationaliteiten) ingeschreven.

Het project Klas in de Media wordt in samenwerking met de Brusselse media georganiseerd. In 2009 namen 8 scholen hieraan deel en voor 2010 zijn er 6 scholen ingeschreven.

De coördinator concludeert dat alle activiteiten van het OCB een effect moeten hebben op de onderwijskwaliteit in functie van het verhogen van leerkanalen en leerlingenresultaten.

Mevrouw Elke Van den Brandt stelt zich vragen bij het succesvolle karakter van de projecten. Zijn de scholen tevreden?

De heer Sven Gatz, Vlaams parlementslid, wenst graag te weten of er voldoende aandacht wordt besteed aan het taalbeleid. Zijn er ondersteuners die de scholen helpen hun taalbeleid uit te werken?

De heer Vervaecke zegt dat het OCB geen toverformules aanbiedt, maar vooral wil inspelen op de eigenheid van de scholen.

De heer Dominiek Lootens-Stael wil graag weten of er basisregels voor iedere school worden opgelegd. Is het gebruik van het Nederlands op de speelplaats bv. een basisregel?

De heer Vervaecke laat duidelijk verstaan dat er geen basisregels bestaan. Het is en blijft de school die over de huisregels beslist.

Volgens **commissievoorzitter Bianca Debaets** is het project ouderbetrokkenheid heel belangrijk. Het werken met pictogrammen is een positief idee, maar neemt de ouderbetrokkenheid daadwerkelijk toe?

De heer Vervaecke legt uit dat er nog steeds een groot verschil is op het vlak van ouderbetrokkenheid tussen de basis- en de secundaire scholen. In het secundair onderwijs wordt de aandacht vooral gevestigd op het oudercontact in de hoop zo meer ouders te bereiken.

Mevrouw Elke Van den Brandt had graag vernomen of de eindtermen in iedere Nederlandstalige school bereikt worden. Hoe kan dit nagegaan worden?

Een school moet volgens **de heer Vervaecke** zelf nagaan of ze de eindtermen behaalt. Die taak is niet weggelegd voor het OCB.

De heer Jef Van Damme had graag vernomen hoeveel van de 56 OCB-medewerkers zelf in Brussel wonen.

Volgens **de heer Piet Vervaecke** wonen een 5-tal medewerkers in Brussel. Hij voegt eraan toe dat dit geen problemen vormt. Alle medewerkers zijn goed ingewerkt in de Brusselse situatie.

De heer Lootens-Stael vraagt zich af of het OCB uitsluitend voor Brusselse scholen werkt.

Het OCB heeft geen actieve werking buiten Brussel benadrukt **de heer Vervaecke**, maar wordt wel af en toe geconsulteerd door scholen uit de rand.

De heer Paul De Ridder stelt de vraag of er degelijk onderwijs kan aangeboden worden in klassen zonder Nederlandstaligen?

Dit is volgens **de heer Vervaecke** zeker mogelijk.

De heer Jef Van Damme en **de heer Lootens-Stael** openen een discussie over de impact van de kennis van het Nederlands op de kwaliteit van het onderwijs. Er wordt hierbij ook verwezen naar de resultaten van Pisa-studies.

Collegevoorzitter Jean-Luc Vanraes benadrukt dat deze discussie reeds in de plenaire vergaderingen van de Raad werden gevoerd.

Het OCB verricht uitstekend werk en het streven naar kwaliteitsvol onderwijs blijft een belangrijke prioriteit.

Tot slot biedt het Onderwijscentrum de commissieleden nog een voorstelling van de verschillende projecten aan en nodigt de coördinator iedereen uit om ook een kijkje te gaan nemen bij de dienst Leermiddelen en documentatie.

De verslaggever,

Elke VAN DEN BRANDT

De voorzitter,

Bianca DEBAETS